GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 95.

We Srzodę Dnia 28. Listopada 1798.

Z Londynu d. 9. Listopada.

Nakoniec odebraliśmy pewną wiadomość o woiennym Francuzkim okręcie Hoche. Z Dublina piszą o nim pod d. 3 t. m. co następuie: Okręt nasz Robust przyprowadził nakoniec okręt Hoche d. 31 października szczęśliwie do Loughswilly. Znaydowało się na nim 26 zabranych Irlandczykow, między którémi był znany Teobald Wolf Tone, agent dawniey Papiezkiego wydziału i założyciel ziednoczonych Irlandczykow. Był on od Pana Hill odkrytym, który go dobrze znał, widuiąc go iako adwokata na sądach. W. Tone ma około 35 lat, bl dey i chudey twarzy, ale żywego ruszenia. Podług innych doniesień przybrał w tey wyprawie nazwisko Francuzkiego jenerała Smith, ale że będąc osobiście znany, był zaraz poznany. Znaydowali się z nim razem na tym okręcie admirał Bompart, jenerał Hardy, pułkownik Omara i sztabs officyerowie tey wyprawy. Ogułem było na tey wyprawie 3200 woyska, to iest na każdey fregacie po 300 ludzi, a na okręcie Hoche 800, którzy razem z maytkami 1200 ludzi wynosili. Mieli broni i mundurow na 40 tysięcy ludzi, zbroi dla iazdy na 4 regimenta, wiele artylleryi i ammunicyi z sobą. Zamiarem było naywyższego Francuzkiego tey wyprawy wodza, gdyby się po wylądowaniu Angielska eskadra była pokazała, spalić okręty i maytkow na ląd wysadzić, przez co by siła ich do 5000 ludzi była urosła. Mieli także z sobą na dwa miesiące dla swey armii pieniądze. Na okręcie Hoche odkryto procz tego nieiakiego Lewins, który był od ziednoczonych Irlandczykow do Paryża wysłany. Liczbę ranionych i pobitych na okręcie Hoche podaią na 270. Na iednym z dobytych Francuzkich okrętow odkryto także brata Oconora i zaraz go w kaydany okuto. Wolfa Tone przyprowadzono pod mocną strażą dnia 3 do Dublina; ma on bydź z swemi stronnikami sądzony. — Zdobyta Francuzka fregata od 44 armat od admirała Waaren przez okręt Ethalicon

przybyła d. 6 t. m. do Falmut z 1200 ludzi na niey będącego woyska. Wszystkie zdobyte w tey rozprawie Francuzkie okręty nadeszły iuż do naszych portow.

Mimo iednak naypomyślnieyszych tych wiadomości dochodzą nas nayokropnieysze słuchy z Irlandyi. W buntowniczych okolicach tego krolestwa dzieią się ciągle wśrzod nawet nocy naywiększe mordy i gwałty; gdziekolwiek na millicyą w małey liczbie natrafią attakuią ią zaraz. Trzech żołnierzy od millicyi Worcesterskiey zostali haniebnie przy Mullinger zamordowanemi. W hrabstwie Wicklow nikt nie iest bespiecznym, ieżeli nie iest większą liczbą od buntownikow okrytym. — Buntownik Hackel, który miał drugą kommendę po Holtcie, został nakoniec w lesie przy Gorey otoczonym i przez millicyą zabitym. Stronnicy iego bili się z naywiększą rozpaczą i 3 z nich zostało przy nim zabitych; głowa iego była na palu w Gorey przybita.

Kapitan Newmann, który na fregacie Mermaid do Plimut przybył, pisał do admiralicyi, że na drodze z Loughswilly przez długi czas tęgą kanonadę słyszał, i że gdy dym się rozszedł postrzegł liniowy okręt, który on Terrible od flotty Howe bydź rozumie, i ten dwie Francuzkie fregaty prowadził, z których iedna masztow pozbawiona była. Fregaty owe należą zapewne do eskadry z Roszelli, która się d. 27 przy Killala pokazała, i iak mowią z 3 fregat i bryga i 1 lugra składać się miał. Potwierdzenia urzędowego potrzeba iednak na to ieszcze oczekiwać.

Amerykańska fregata Constellation od 36 armat zabiała Francuzką fregatę od 44 armat po tęgiey utarczce pod Amerykańskiemi brzegami.

Damy nasze noszą teraz na uszanowanie naszego bohatera morskiego małe kotfice złote na łańcuszku na piersiach. — Admirał Waaren przybył na okręcie Kanada, z dwiema innemi Foudroyant i Hosard do Plimut.

Gdy P. Pitt uskuteczni swoy wielki skarbowy plan na przyszły rok, zatrudni się parlament przyłączeniem Irlandyi do Angli. Z obudwoch stron będą kommissarze wyznaczeni dla ułożenia w tey mierze planu. ale nim do skutku przyydzie, upłynie ieszcze ze dwa lata.

Między officyerami, ktorzy do Turczech idą dla urządzenia tamteyszey armii znayduie się także kapitan Franklin, syn sławnego Franklina.

Podług prywatnych listow miano na zdobytych Holenderskich fregatach wiele gotowych pieniędzy znaleść, które były dla Francuz: woysk w Irlandyi przeznaczone. Trzy skrzynie z pieniądzmi wrzucono w wodę, i znaleziono od 100,000 dolarow między prochem, a 3 inne maią się tam ieszcze znaydować.

Tuteysze pisma mowią, iż krolowa Neapolitańska pisała bardzo grzeczny list do wdowy hrabiny Spencer, w którym wyrażaiąc swoie ukontentowanie z odniesionego przez Nelsona zwycięztwa, winszowała iey, iż syn iey lord Spencer tak zręcznie zarządza wydziałem marynarki i prosiła iey, aby mu wysokie iey poważenie oświadczyła.

Nowa pożyczka, którą P. Pitt ma w celu, nie ma tylko 12 mill f. szt. wynosić, ktorey iedna połowa ma bydź w lu-

tym, druga w czerwcu przyszłego roku wypłacona. P. Beresford przybył tu z Irlandyi w iest rcsie maiącego się układać złączenia.

W tych dniach było pierwsze zgromadzenie t-go roku klubu Whigow, na ktorym Tomasz Erskine prezydował. Procz zwyczaynych zdrowiow spełniano tą razą także zdrowia naszych morskich bohaterow admirałow Howe, St. Vincent, Duncan, Nelsona i całey Angielskiey marynarki.

Papiery, osobliwie Indyyskie spadły dzisiay cokolwiek. Rozpuszczona na giełdzie wieść o zaszłey w Paryżu rewolucyi iest zmyślona, i wzięła swoy początek od insurrekcyi w Belgii. — Admirał Bridport wyiechał do dobr swoich Sommersetshire.

W mieście Cork nazwano iednę ulicę na pamiątkę zwycięztwa Nelsona ulicą Nilu, i na obu końcach ulicy będą marmurowe statui postawione z napisami: " Nilu ulica na pamiątkę zwycięztwa lorda Nelsona nad Francuzką flottą d. 1 sierpnia 1798. "

Francuzcy ieńcy, których do Greenock zaprowadzono, mieli bardzo wiele fałszywey obcey monety przy sobie.

Do fontaziku, który admirał Nelson od Tureckiego Cesarza otrzymał, iest podług tuteyszych pism wiele przywileiow przyłączonych. Daie on prawo temu, co go posiada, nad życiem i śmiercią w Tureckich kraiach, i moc kommenderowania Turecką flottą albo armią.

Z Portsmut piszą, że przy Hawr widziano Francuzką eskadrę w poruszeniu. P. Lafercy popłynął tam z raz w 4 fregaty i 1 szalupę z Portsmut. Do Dower przybyła wiadomość o 4 godzinney tęgiey bitwie na północnym morzu między kutrem Xżę Koburg, nayWiększym w naszey marynarce, i Francuzką szalupą; lecz Xżę Koburg musiał nakoniec żagle zwinąć, maiąc 7 ludzi zabitych, a 13 ranionych. Papiery stoią dziś 56 za sto.

Z Rasztadt d. 6. Listopada.

Konklusum Deputacyi Rzeszy dnia 6. Listopada.

1mo Deputacya Rzeszy mniema, iż tak odpowiedzieć należy łącznie z ministrem pełnomocnym J. C. Mci na notę legacyi Francuzkiey pod d. 28 października względem pacyfikacyi.

Deputacya Rzeszy nie może tego poiąć, że ministrowie pełnomocni rzpltey Francuzkiey w nocie swoiey pod dniem 28 października odpowiedniey na wyszczegulnioną i na mocnych powodach gruntuiącą się notę deputacyi pod dniem 17 października, która wszystkie części negocyacyi obięła, przestali na ogulney i zaprzeczaiącey odpowiedzi, odwołuiąc się iedynie do noty swoiey pod dniem 3 tegoż miesiąca paźd: bez tłomaczenia się względem punktow które potrzebowały obiaśnienia i ukończenia, a procz tego że w odpowiedzi tey użyli tak przykrych i tak niesłychanych wyrazow, w momencie zbliżaiącego się zupełnego pogodzenia iak i nieużywanych nigdy w negocyacyach publicznych i dyplomatycznych między owiema państwami umawiaiącemi się o pokoy i wzaiemnie się szacuiącemi. Jeżeli deputacya nie może przemilczeć trudności wynikaiących z natury rzeczy staraiąc się oneż wyiaśnić, nie ma przeto zapewne zamiaru spoźnienia interessow, ale raczey szybszego nadania im biegu. Jako zaś usiłuie nayszczegulniey tłomaczyć się z

)2(

wszelką dokładnością w celu uniknienia dwoistego znaczenia, tak chciałaby poznać te mieysca noty swoiey, w których ministrowie pełnomocni rzpltey Francuzkiey mniemaią znaydować dwoy znaczne wyrazy. Deputacya stara się we wszystkich punktach czynić tylko propozycye same przez się słuszne i sprawiedliwe; ieżeli zaś w dopełnieniu tego tak obszernego obowiązku iey oświadczenia nie zawsze są tak krotkie, jak ministrowie pełnomocni rzpltey Francuzkiey czynić ie mogą, to pochodzi z powodu że ten który musi oddalać pretensye i zmnieyszać tyle ile może oguł straty, iest przymuszony wyrazać umiarkowania w obszernieyszym sposobie od tego, którego szczęśliwe woyny wypadki postawiły w stanie czynienia żądań ogulnych i możności przestania na większych lub mnieyszych korzyściach.

Lecz ministrowie pełnomocni rzpltey Francuzkiey zarzucaią nawet Rzeszy, iż niechce prawdziwie pokoiu i przestaie na mowieniu zawsze o nim, dosyć będzie rzucić oko na bieg negocyacyi, aż do tego momentu i w krotkości wyrazić co deputacya uczyniła dla uzyskania pokoiu, i na ten czas temu zarzutowi nikt wierzyć nie będzie. Nietylko zezwoliła na głowną zasadę pokoiu i ustąpiła wszystkich kraiow leżących na lewym brzegu Renu tak ważnych, przez swoie położenie, ludność i bogactwa i tak znacznie przykładaiących się do powiększenia rzpltey Francuzkiey, lecz następnie zezwoliła ieszcze na rożne ważne bardzo żądania uczynione od ministrow Francuzkich. Zrzekła się praw iey służących do Niderlandow Austryackiemi nazywanych, Sabaudyi i obszernych lenności położonych w kraiach rzpltey Cysalpińskiey, zrzekła się cłana Renie; zezwoliła procz tego z korzyścią dla twierdzy Moguncyi na ustąpienie wyspy S. Piotra leżącey na drugiey stronie Thalweg; przyrzekła nawet zburzenie twierdzy Ehrenbreitsztein leżącey na prawym brzegu Renu. Oświadczyła zezwolić za pośrzednictwem przyzwoitego umiarkowania na to, co iey proponowane było względem Thalweg iako maiącego stanowić przyszłą granicę, na proponowany podział wysp Renu, na wolny spław na Renie; i na utrzymowanie drogi do halowania. Zezwoliła na postawienie nazad będących przed tym mostow handlowych, nie odmawiaiąc wybudowania nowych stosownie do korzyści i potrzeby i za pozwoleniem Cesarza i Rzeszy. Co się tyczy dobr duchownych zupełnie się zgodziła na głownieyszy punkt proponowany od pełnomocnych ministrow rzpltey Francuzkiey, uczyniono tylko przyzwoite propozycye względem ich użycia rownie iak względem dobr ich ruchomych i kapitałow. Nieodrzuciła nawet żądania niebudowania fortyfikacyi Kel i Kassel o 3000 sążni z tey strony Renu. Nakoniec skłoniła się do obciążenia długami prywatnemi (rownie iak i długami prowincyonalnemi zaciągnionemi dla utrzymania woyny Rzeszy) Państw lewego brzegu Renu, któreby na prawym brzegu wynadgrodzenia odebrały.

Naród chcący zostać zupełnie wolnym i niepodległym większych offiar uczynić nie może. Mocarstwo nie maiące szczerey chęci otrzymania pokoiu i ukończenia wielkich dla ludzkości nieszczęść, wcaleby nie zezwoliło na podobne ustąpienia i wa-

runki, Na czymże teraz gruntować można zarzut, że deputacya nie chce pokoiu? Czylisz natym, iż nie zezwala na przeniesienie na brzeg prawy Renu długow municypalnych brzegu lewego, które w istocie nie są tylko prywatnemi długami (i rzeczypospolitey Francuzkiey iako długi narodowe obciążać nie będą, gdyż ona przeciwnie nayznacznieyszą będzie wierzycielką) Czylisz na tym, że żądała aby z temi, którzy aż do tego czasu byli obywatelami Rzeszy Niemieckiey, nie obchodzono się iak z emigrantami Francuzkiemi? aby ludzie nieszczęśliwi z powodu woyny, przez pokóy nieszczęśliwszemi ieszcze się nie stali? Rzesza Niemiecka dopełni akuratnie artykułow pokoiu. Lecz na warunki nie zgodne z honorem narodu Niemieckiego, któreby pociągnęły zniszczenie obywatelow Rzeszy Niemieckiey i w niebespieczeństwo pogrążyły byt polityczny państwa Niemieckiego, na warunki poddaiące lud Niemiecki wiecznemu hołdowi, a które przez to przytłumiłyby wszystkie przemysłu źrzodła i wszelką moc i siłę państwa zniszczyły; na warunki takie do dopełnienia nie podobne deputacya ani może, ani powinna zezwalać. Dobro Rzeszy iest iey powierzone; iey zatym obowiązki przepisuią iey, pomimo niewątpliwey chęci zawarcia pokoiu nie zezwalać na warunki tego rodzaiu. Też same obowiązki rownie iak słuszność i sprawiedliwość wskazały deputacyi potrzebę żądań wyrażonych w ostatniey iey nocie. Wdania się i żądania na stronę tylu nieszczęśliwych nie maią żadnego więcey związku z ustąpieniem kraiow, z oznaczeniem granic i z handlowemi korzyściami, lecz tyczą się praw własności, spokoyności, a nawet życia wazalow Niemieckich. Godność narodowa wkłada powinność na deputacyą obstawania iak naymocniey za temi Niemcami. Deputacya Rzeszy niczego więcey nie żąda nad to, co dozwalanym i warowanym bywało po wszystkie czasy w wszelkich traktatach pokoiu i we wszystkich ustąpieniach kraiow stosownie do prawa narodow. Deputacya mniema, iż może z pewnością poddać pod sąd współczesnych i potomności oguł postępowania, którego się aż do tego czasu trzymała, rownie iak i uwagi w ninieyszey nocie zawarte. Jednakowoż spodziewa się zawsze po sprawiedliwości i słuszności rządu Francuzkiego, iż roztrząśnie te tak gruntowne uwagi, i że ministrowie pełnomocni rzeczypospolitey Francuzkiey przekonani, że deputacya uczyniła wszystko, co tylko mogła dla ziednania zupełney zgody, nie zpoźnią się z daniem zadosyć czyniącego oświadczenia względem wszystkich propozycyy obiętych notą dnia 28 października.

2. Depuatacya mniema, iż tak odpowiedzieć należy łącznie z ministrem pełnomocnym J. C. Mci na drugą notę legacyi Francuzkiey pod dniem 28 października względem opatrzenia w żywność twierdzy Ehrenbreitsztein.

Deputacya Rzeszy dowiedziała się z drugiey noty ministrow pełnomocnych rzeczypospolitey Francuzkiey pod d. 28 października względem opatrzenia w żywność twierdzy Ehrenbreitsztein, że ministrowie Francuzcy uważaią to opatrzenie iako przedmiot woyskowy i do nich nienależący i stosownie do tego przestali na powtorzeniu ogulnego zapewnienia, że rząd Francuzki iest skłonny do rozciągnienia

osłodzenia i ulepszenia względem wszystkich przedmiotow tyle ile tylko będzie można, przyłączyli zarazem uwagę, że sam iedynie pokoy rzeczy tego gatunku zupełnie załatwić potrafi, dodaiąc, iż ustawiczne o to nalegania zdaią się dowodzić, iż deputacya nie chce pokoiu.

Deputacya mniema, że z natury rzeczy wypływa, iż przedmioty woyskowe chociaż w swoim wykonaniu oddane są władzom woyskowym, nie mogą iednak bydź wyłączone od negocyacyi pokoiu, ieżeli ta ma bydź dostateczna i wszystkie obeymować przedmioty, ani mogą nienależeć do tych, którzy w interessach tego rodzaiu, są iedynemi rządu swego sprężynami. Chociaż zburzenie twierdzy Ehrenbreitsztein należy także do wydziału woyskowego, iednak deputacya Rzeszy zezwoliła na nie z wyraźnym atoli warunkiem, że stosownie do trwaiących umow, twierdza ta od blokady uwolniona będzie i przywoz żywności dla mieszkańcow Thal w Ehrenbreitszteinie żadney więcey nie dozna przeszkody. Znaczenie tey umowy iest iasne i formalne. Po uroczystym zawarciu zawieszenia broni dla Niemiec w Leoben dnia 18 kwietnia 1797 jenerałowie Werneck i Hoche naywyższą maiący kommendę nad niższym Renem dnia 24 kwietnia ugodzili się w następuiącym sposobie:

W przypadku gdyby kroki nieprzyiacielskie rozpoczęły się na nowo, twierdze Moguncya i Ehrenbreitsztein będą opatrzone w żywność na dni tyle przez wiele dni trwało zawieszenie broni. Jenerałowie Austryaccy ostrzegą jenerałow Francuzkich o tym opatrzeniu w żywność w celu, aby w czasie trwaiącego zawieszenia broni zawsze na dni 8 przysposobiana była.

Dnia 12 maia pełnomocnicy kommenderuiących jenerałow armią Cesarską i Rzeszy z iedney, a Francuzką z drugiey strony, ziechali się w Heidelberg dla urządzenia rożnych położeń i tam zawarli umowę następuiącą:

Artykuł 5. Wszystko co ugodzone zostało przez zawartą umowę między jenerałami Werneck i Hoche względem opatrzenia w żywność Ehrenbreitszteinu, tudziesz wolnego spławu na rzekach Menie, Renie i Mozelli zostaie nadal w zupełney swoiey mocy.

Jeneralny adiutant Artanne, który tam znaydował się iako pełnomocnik kommenderuiącego jenerała Hoche tak odpowiedział:

§. V. Na artykuł piąty zgadzam się.

Pomimo tego kommendant twierdzy Ehrenbreitsztein i jenerał Francuzki Goulu zawarli pomiędzy sobą dokładnieysze ieszcze umowy. Dnia 25 kwietnia ugodzili się na punkt następuiący: Mieszkańcy Thal będą mogli tymczasowo za pozwoleniem kommendanta twierdzy udać się do Koblentz dla swoich interessow handlowych, toż samo ma się rozumieć o mieszkańcach Koblentz, którzy otrzymaią pozwolenienie od jenerała Francuzkiego.

A pod dniem 10 czerwca 1797.

Przywoz i wywoz wszystkich handlowych towarow będzie dozwolony z iednego na drugi brzeg Renu.

Wyłączaią się iednak z pod tego artykułu, wszystkie potrzeby woienne iako to: ołów, proch, żelazo, drzewo do budowy &c., ktorych przywoz do Thal iest zupełnie zabroniony.

Własne wyrazy tych umow oznacza-

ły iuż, iż zawarte były na wszystek czas trwaiącego zawieszenia broni aż do pokoiu lub nowey rozpoczęcia woyny. Stosownie za tym do tego opatrzenie w żywność twierdzy Ehrenbreitsztein od kilku iuż miesięcy doznaiące przeszkody nie może być dziełem maiącego się zawrzeć pokoiu, i z powodu obstawania deputacyi przy dopełnieniu tych umow, nie można w żaden sposob rzucać na nią podeyrzenia jakoby mniey skłonna bydź miała do przyśpieszenia pokoiu. Nayprędsze iak tylko można pomyślić zawarcie pokoiu, nie ma naymnieyszego związku z nagłemi potrzebami twierdzy Ehrenbreitsztein i Thal. To opatrzenie w żywność, które co dni 8 miało następować w czasie całego trwania zawieszenia broni iest oddzielnym przedmiotem ugodzonym przez zapewnienia uroczyste i powtorzone i w sposobie tym mniey podlegaiącym wątpliwości, że sami ministrowie rzeczypospolitey Francuzkiey przyznali ieszcze na nowo dyplomatycznie w iedney swoiey nocie pod dniem 14tym września zawarte zawieszenie broni i oznaczone linie dla obydwoch armiy. I w iakimże momencie możnaby się z większą spodziewać ufnością wykonania trwaiących traktatow nad ten, w ktorym się zblizamy do zawarcia nowych większey daleko wagi.

Można więc zawsze mieć nadzieie, że ministrowie pełnomocni rzeczypospolitey Francuzkiey nie spoźnią się iuż dłużey z uczynieniem oświadczenia zgadzaiącego się z propozycyami wyrażonemi w nocie deputacyi Rzeszy pod dniem 23 Październik.

Z Hagi d. 10. Listopada.

Kommunikacya nasza z Belgium iest ieszcze otwartą, ponieważ poczty obieraią dalszą drogę, nie iadą na Mechlinę, ani Antwerpią. Zresztą rozciągnęła się insurrekcya z iedney strony aż do okolic Lill, a z drugiey aż w Luxemburskie. Z tym wszystkim, ieżeli tym czasem nowa woyna z Austryą nie zaskoczy, rozumiemy, że przez wielość woyska Francuzkiego w krotce uspokoioną zostanie. Dyrektoryat nasz rozkazał, iż wszystkim konskrybentom, którzyby się w nasz kray schronić chcieli, wniyście będzie zabronione. Ten że zakaz rozciąga się do wyprowadzonych Xży, i ogułem do wszystkich nieprzyiacioł teraźnieyszego porządku rzeczy.

Dekret nowego podziału naszey rzeczypospolitey na 8 departamentow, iest iuż od rady starszych potwierdzony.

Przedwczorem ogłoszono 3 reprezentantow z Rotterdamu i Amsterdamu, za to iż do woli ludu stosować się nie chcieli, iako niezdatnych do głosowania. Gdy niektórzy uczeni prawa ociągaią się także się udaniem do Utrechtu, dla układania tam Xięgi ustaw cywilnych i kryminalnych, podobno przeciw nim ostrzeysze będą przedsięwzięte środki.

Obywatel Hahn złożył urząd kuratora Leydeńskiey głowney szkoły, na który był w przeszłym tygodniu powtornie wprowadzony. — Z Kolonii donoszą, iż tam Hollenderski cukier za opłatą 25 liw. od cetnara, a od kawy 15 liw. może bydź wprowadzany.

Z Włoch d. 10 Listopada.

Podług nadeszłych z Modeny i innych miast Cysalpińskiey rzeczypospolitey raportow, została nowa konstytucya prawie we wszystkich pierwiastkowych zgromadzeniach, a w niektórych nawet iedno-

myślnością odrzuconą. "Wolność i szczęśliwość, które nam ta nowa konstytucya (piszą) nadać miała, iuż aż nadto są znane, i tylko głupiego ieszcze potrafią omamić. Przez tę konstytucyą odięto nam wszystkie pociechy religii i służby Bożey, wszędzie nie widać tylko samowolność fakcyi, uciski i gwałty, które wszystkie wyobrażenia porządku, własności i szczęśliwości niższczą."

Gdy z resztą ostatnie w Medyolanie odmiany dziełem tylko fakcyi były, znayduią przeto pochwałę i naganę. Trzey oddaleni dyrektorowie protestowali się przeciw ich złożeniu, a wiele powołanych nazad członkow nie przyięło reprezentancyi.

D. 29 października oznaymił woienny minister, że większość zbroyney siły rzeczypospolitey Cysalpińskiey konstytucyą przyięła. — Jenerał Brune odiechał d. 29 października do Paryza, a następca iego jenerał Joubert d. 30 do Medyolanu przybył.--- Do Cysalpińskiey rzeczypospolitey przybywa coraz więcey Francuzkiego woyska, i są w części na granice tey rzeczypospolitey, w części do Rzymskiego odsyłani.

Miasto Ankona iest z rozkazu zgłowney kwatery z Medyolanu w stanie oblężenia przez kommenderuiącego tam jenerała Monnier d. 1 listopada ogłoszone. Powodem do tego było, aby brzegi od morza Adryatyckiego w dobrym stanie obrony przeciw napaści Anglikow postawić i burzliwych mieszkańcow tego miasta i okolic w spokoyności utrzymać.

Względem Malty odebraliśmy takową wiadomość: Niechętni mieszkańcy téy wyspy zbuntowali się na końcu sierpnia i przymusili Francuzow do cofnienia się do Walety i innych twierdź, które bronią portu i przystępu z lądu do miasta. Waleta została wstanie oblężenia ogłoszona i woyskowy rząd tam zaprowadzono. Od wpół września krąży 1 liniowy okręt z 4 Portugalskiemi i kilką Angielskiemi fregatami w wodach Maltańskich, dla przeszkodzenia ile możności dowozu żywności Francuzom. Z tego samego też powodu nie mamy z Malty iak do d 15 września wiadomości. Pod ow czas pisano, że insurgenci, którzy miasto przez kilka dni otaczali nazad się cofnęli, że o garnizonie wyspy Gozzo żadney nie miano wiadomości i o niego się bano, że lubo w fortycy miano zboża i mąki na cały rok, ale mięsa tylko na 2 lub 3 miesiące, a wina wcale żadnego. Przybyły późniey dnia 24 października Raguzański okręt z Smierny do iednego z Genueńskich portow, który Francuzka fregata la Justice do Malty zaprowadziła, i tam przez 30 dni bawił, przywiozł wiadomość, że ta wyspa iest ciągle blokowaną, i że Francuzi posiadaią głowny port i twierdzę, wszelako insurgenci w południowych stronach maią kommunikacyą z blokuiącemi, i ci im dostawiaią żywności, potrzeb woiennych i zabrane okręty tam wprowadzaią. Francuzi miewaią codzienne utarczki z insurgentami, którzy przeszkadzaią furażow wybierać. W porcie stoi Wilhelm Tell od 74 armat z 3 fregatami, i 2 Maltańskie okręty, z których 1 nie iest uzbroiony. Rozumią, iż zwyczayne w październiku burze rozproszą oblegaiącą flottę i stoiące pogotowiu w Korsyce Francuzkie okręty z woyskiem i żywnością znaydą sposobność dostania się do Malty.

DODATEK

DO N^ro 95.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 28 Listopada 1798.

Z Moguncyi d. 9. Listopada.

W dniach tych znaydowało się tu 17 jenerałow Francuzkich, a pomiędzy innemi jenerałowie, Bernadotte, Massena, Lefevre, Ferino, Leval, Klein, ktorzy obieżdżali brzeg prawy okolic naszych. Mowią tu, że nowe szańce na brzegu tym będą założone. Jenerał Jourdan bardzo rozciągłą mieć będzie kommendę.

Z Manheimu d. 10 Listopada.

Obywatel Rudler kommissarz rządu Francuzkiego pozawczoray przybył do Moguncyi, a wczoray w dalszą do Rasztadt puścił się drogę. Dowiaduiemy się z miasta tego, że ministrowie Pruscy dnia 6 podali ministrom Francuzkim nową notę, tyczącą się twierdzy Ehrenbreitsztein. W nocie tey mowią, że postępowanie rządu Francuzkiego względem tey twierdzy sprawiedliwem nabawia niespokoynościami państwa północne Niemiec.

Z Tubingen d 4 Listopadu

Oba ostatnie jarmarki Frankfurcki i Lipski były bardzo liche. W Frankfurcie z tamtey strony Renu nie było żadnego kupca i iedne tylko peruki paryzkie odbyt znalazły. W Lipsku cyrkulacya pieniężna ieszcze bardziey ścieśniona okazała się. Z Rossyi i przyległych iey kraiow żadnych kommissow nie było. Jedne tylko towary Angielskie w cenie bardzo mierney przedawane były, Anglia wszystkie pieniądze ściąga do siebie. U Lipskich bankierow z ciężkością widzieć można złoto albo talary. Wszystko to w Hamburgu stopione bywa, a ztamtąd w sztabach do Londynu przewożone. Takim to sposobem Anglia nie mogąc armatami swemi podbić stałego lądu, podbiia go swemi planami handlowemi. Z tąd to niektóre pisma wskazuią potrzebę oparcia się takowym planom Anglii mianowicie iedno świeże pod tytułem: *Uwagi pewnego Kosmopolity nad proiektem zamknięcia Wezyry i Elby dla handlu W. Brytanii.* Ztąd usiłowania Francuzow ogłodzenia rękodzieł Angielskich przez zamknięcie stałe o lądu dla Anglii, na odwrot dawnemu proiektowi Pitta ogłodzenia Francyi, któremu szlachetny Bernsdorff oparł się. Ztąd potrzeba konieczna wypadaiąca, iż Francya dla ożywienia handlu swoiego żąda-

nienaruszoney niepodległości Hamburga i Bremen.

Z Szwaycaryi d. 4. Listopada.

Kommenderuiący jenerał Schauenbourg w dniach tych odprawił rewią z woyskiem znayduiącym się w kantonach Schafhausen i Zurich. Liczba woyska tego co dzień się powiększa. Woyska Austryackie które do kraiu Gryzonow wkroczyły, posunęły się, aż do Belinzone; w Meyenfeld Malans i Chur są mocne garnizony. Na granicy od strony Pfaffers ich przednie straże od Francuzkich mały tylko strumyk przedziela; iednakowoż aż do tego czasu wszystko iest spokoynie.

Z Szwaycaryi d. 5. Listopada.

Ciało prawodawcze Helweckie pod dniem 1 t. m. wydało wyrok którego treść iest następuiąca.

"Rady prawodawcze Helweckie na poselstwo dyrektoryatu pod dniem 18 października wzywaiące zastanowienia ciała prawodawczego nad niespokoynym i smutnym stanem w iakim się znayduie kanton Fryburski, z powodu żądanego zapłacenia resztuiącey kontrybucyi, włożoney na panuiące dawniey familie, i że te tym sposobem widzą się w potrzebie nalegania o swoią należytość na rolnikow. Zważaiąc, iż zapłacenie tey kontrybucyi dzisiay żądane i wynikaiące z niego następności muszą bydź koniecznie niszczące państwo i rolnika, ponieważ przez wzgląd całkowitego prawie niedostatku pieniędzy i nieuchronnego zatamowania wszelkiego źrzodła handlu i przemysłu w czasie rewolucyi, nie podobna iest rzeczą, aby rolnik zapłacił należące się od niego kapitały w gotowych pieniądzach .... Zważaiąc, iż gdyby ieszcze użyto na zapłacenie należących się rzpltey Francuzkiey kontrybucyi tey małey części pieniędzy, które się w kraiu znayduią, lud znalazłby się w niemożności zapłacenia nowych podatkow, które rząd Helwecki nałożyć widział się bydź przymuszonym. Zważaiąc nakoniec, że stosownie do zawartego z Francyą traktatu alliansu, i z powodu wydanych bardzo znacznych furażow dla armiow Francuzkich w zamian kontrybucyi, spodziewać się można, że rząd Francuzki odstąpi wszelkich dalszych w tym względzie pretensyi, ogłosiwszy nagłą potrzebę, stanowi. "Dyrektoryat wykonawcy Helwecki wezwany będzie, aby uczynił potrzebne kroki do rządu Francuzkiego w celu aby ten odstąpił pretensyi wynikaiących z niezapłacenia reszty nałożonych kontrybucyi."

Chociaż powtornie zapewniono, że jenerał Keller przyiął urząd ministra woyny, iednak list dyrektoryatu Helweckiego do prefekta w Leman pod d. 30 października naymnieyszey nie zostawuie wątpliwości, że obywatel Repond z kantonu Fryburg obiął ten urząd.

Z Bruxelli d. 8. Listopada.

Podług urzędowych rapportow jenerała Beguinot przypuszczono powszechny attak przy Oudenarde, Grammont, Renaix i Mineve przeciw insurgentom i wszędzie ich rozproszono, tak iż tam zupełną przywrocono spokoyność. W następney nocy stracono ich 100 w Londerzeele. Codziennie przybywaią ieszcze woyska i spodziewać się potrzeba, że insurrekcya w krotce usmierzoną zostanie. Z tąd poszły także woyska z artylleryą wzdłuż kanału do Antwerpii przeciw insurgentom. Garnizon z Kortryck pobił korpus buntowni-

kow, które temu miastu groziło. Departament Dylu iest w stanie oblężenia ogłoszony.

Od Niszego Renu d. 3. Listopada.

Naydogodnieysze przedsiębierą ostrożności środki, aby insurrekcya, która się w Luxemburskie i do Leodyum rozciąga, nie rozszerzała się w pobliskie okolice niższego Renu. Wszyscy mieszkańcy lewego brzegu Renu od Moguncyi aż do Creveld muszą swoią broń oddać. — Forteca Ehrenbreitastein iest teraz bardziey ściśniona. --- Insurrekcya, którą w Belgii przytłumiaią, zdaie się nad Mozelę &c. rozszerzać.

DONIESIENIA.

C. K. sądy Szlacheckie Krak: Galicyi zachod: oznaymuią tym Edyktem Panu Kostantemu Jankowskiemu dobr Strzałkowa dziedzicowi: że Pan Jozef i Maryanna Tomkiewicze małżonkowie u Sądow tych o wykazanie bezpieczeństwa summy 189,833 zło: 20 gr: pol: na dobrach Strzałkowie umieszczoney, lub o konkursu ogłoszenie na dobra rzeczone żałobę na niego podali i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosili.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie on zostaie, lub czy weale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemuż patrona tuteyszego Pana Zarzeckiego z iego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony będzie, on przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest dnia 26 listopada 1798 r. sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, które do obrony za nayskuteczn eysze osądzi; gdyż w przeciwnym razie bowiem, podług opiewu C. K. praw, wszelką niedogodność, z zaniedbania wyniknąć mogącą, samby sobie przypisać musiał.

Jozef de Nikorowicz.
Olechowski.
W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądow szlach: Galicyi zachod: w Krako
Dnia 20 Października 1798 roku.
Elsner.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey oznaymuią tym publicznym Edyktem wszystkim wierzycielom mikołaia Piaskowskiego, ktorych należytość na dobraeh Przyłęk, wioskach Bobin i Okrężnica iako i na folwarku Jawornickim i wiosce Baryczka dekretem pierwszeństwa od trybunału Lubelskiego r. 1791 potwierdzonym, iest umieszczona, iako to: Janow. Drochoiewskiemu, Barbarze z Czosnowskich Bogusławski, sukcessorom ś. p. Maxymiliana Piaskowskiego, sukcessorom Michała Piaskowskiego, sławetnym Kontessom małżonkom, Fryderykowi Polszowi, sukcessorom ś. p Jozefa Pągowskiego, i Jackowi Zakrzewskiemu:

Że od Warszawskiey bankowey Kommissyi zaszło doniesienie, iż podział dobr Przyłęk, i wsi Bobin i Okreżnica w summie . . . . 68,850 Zł. Pol i dobr Jaworniki z wioską Baryczka w summie . . . . 73,032 Zł. 17 gro. pol. na rzecz wierzycielow Jakoba Rafałowicza wprawdzie uchwalony został, lecz do skutku nie był przyprowadzony; że zatem taż Kommissya tuteyszych Sadow Szlacheckich żądała: ażeby podział rzeczonych dobr komornikowi był zlecony; części z tego podziału wypadaiace na rzecz wierzycielow Jakoba Rafałowicza (miedzy któremi i massa Fryderyka Kabrego 3666 czer. zło. z prowizyą od dnia 1 października r. 1787 po 7 od sta rachowana, znayduie się) sprzedane zostały, wolne iednak innym wierzycielom na dobrach tych umieszczonym zostawuiąc spłacenie, należytości massie Fryderyka Kabrego.

Żądaniu takowemu zadosyć czyniąc zalecił tuteyszy C. K. Sad Szlacheeki pod dniem 26 maia r. b. Komornikowi Radomskiemu Kuroszowi: ażeby ziechawszy do dobr rzeczonych wyśledzić starał się, kto? od ktorego czasu? iakiem prawem? i ktore dobra posiada? komu z wierzycielow dobra tektorego dnia i roku dekretem pierwszeństwa oddane były? i żeby protokoł tey indagacyi sądowi tuteyszemu przesłał.

Do tego protokołu przez Pana komornika d. 25 lipca r. b. spisanego, a pod d. 16 sierpnia r. b. tu przysłanego, Pani Salomea z Brzozowskich Sołtykowa oświadczyła się, że dobra rzeczone wprawdzie posiada, lecz nie z mocy dekretu kollokacyynego, ale prawem Cessyi od P. Jędrzeia Burdzickiego wierzyciela Xcia Jerzego Marcina Lubomierskiego nabytey; oświadczyła nadto: że z tych dobr nie

prędzey ustąpic zechce, dopokiby iey summy na tychże dobrach będące wyliczone nie były, i owszem gdyby wierzyciele na tych dobrach umieszczeni, tego nie uczynili, procefs przeciw dekretowi kollokacyynemu iuż zaczęty daley popierac będzie.

Te więc okoliczności, wszystkim umieszczonym wyżey wspomnionym wierzycielom wiadomo się czynią a to tym końcem ażeby swoią deklaracyą, czy na żądany podział dobr Przyłęk i Janowice na rzecz wierzycielow Jakoba Rafałowicza zezwalaią, lub czy masfsie Fryderyka Kabrego summę 3666 czer. zło. z prowizyą od 1 października 1787 r. po 7 od sta rachować się mianą za nabycie cessyi wypłacić wolą, aż do dnia 15 grudnia r. b. podali, a to tym pewniey: gdyż w przypadku niepodania deklaracyi po upłynionym tym terminie, stosownie do żądania Warszawskiey kommissyi, podział dobr wspomnionych, na rzecz wierzycielow Jakoba Rafałowicza nastąpiłby. Dan w Krakowie dnia 22 Września 1798.

Jozef de Nikorowicz.
Olechowski.
W. Roskoschny.

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Krakowskich zachodniey Galicyi.
Weinman sekr.

Przez Magistrat C. K. stołecznego miasta Krakowa, ninieyszym Edyktem wiadomo się czyni, że na zapłacenie kredytorow niegdy Jozefa Hietzgern mieszczanina i kupca tuteyszego, dwie kamienice tegoż, iedna pod Nrem: 372 na ulicy Szczepańskiey za summę zło: ryń: 10080 Xr: 17. Druga: pod Nrem: 382 na ulicy Zydowskiey za summę zło: ryn: 2005. Xr: 20 sądownie otaxowane, tu w mieyscu izby sądowey dnia 24 Stycznia w roku przyszłym 1799 lub w niedostatku oneż kupić sobie życzących, na drugich terminach iako to: 26 Marca i 25 Kwietnia roku tegoż, o godzinie 10 rano, przez publiczną licytacyą za gotowe pieniądze i przyięciem summ widerkaufowych na tychże kamienicach zapisanych przedane będą. Wszyscy zatym życzący sobie kupna wyż wzmiankowanych kamienic napomienionych terminach i mieyscu przybydź i summy widerkaufowe w inwentarzu opisane w kancellaryi tuteyszey przeyźrzeć mogą. Dan 16 Listopada 1798.

J. Gellinek. mp.
Michał Wohlman. mp.
Walenty Bartseh. mp.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.
Ignacy de Nikoledon. sekr. mp.

2682

C. K. Sądy Szlacheckie Krak: Galicyi zachodniey oznaymuią tym Edyktem Pani Jadwidze z Dzbonich Zegartowy, i iey mężowi Kaźmierzowi Zegartowi, iako i Franciszce z Dzbonich Stawski: że Pan Jan Nepomucen Michalczewski, Anatonina i Benedykt Grątkowscy małżonkowie, iako też Matyanna i Jan Bystrzanowscy małżonkowie u tych C. K. sądow o przywrocenie do dawnego stanu na przeciw dwom dekretom: 1mu Ziemstwa Sandomierskiego pod datą 23 września 1782 r. 2mu Grodu Sandomierskiego pod datą 24 maia 1785 r względem summy 10,000 zł. pol przez niegdyś Xiędza Marcina Dzboniego pretendowaney, żałobę na nich podali, i opomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, prosili.

Gdy zaś sądy te niemaiąc wiadomości gdzie obżałowani zostaią, lub czy wcale w C. K. Kraiach dziedzicznych znayduią się, imże Patrona tuteyszego Pana Liebicha z ich szkodą i ich kosztem za tępcą postanowiły, z ktorym procefs ten, podług ordynacyi sądowey, rozpocznie się i ukończony będzie; oni przeto Edyktem ninieyszym tym końcem upominaią: ażeby w czasie przyzwoitym, to iest: w przeciągu 90 dni sami się stawili, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tym wymienili, i podług przepisu tych śrzodkow prawa używali, ktore do obrony swey sprawy za nayskutecznieysze osądzą: ile że w przeciwnym razie, podług opiewu C. K. praw, wszelką niedogodność, z zaniedbania wynikaiącą, samiby sobie przypisać winni byli.

Jozef de Nikorowicz.
Darowski.
Jan Morak.

Z Rady C. K. Sądow szlach: Krakow: Galicyi zachod. w Krakowie d. 29. Października 1798.
Elsner.

Ninieyszym oświadczeniem uwiadomia się JP. Jozef Brodzki lub iego sukcefsorowie, iż skarb JO. Xcia J. Mci Hieronima Sanguszka z interefsu summy 7000 zł. pol. w roku 1783 na dzierżawę wsi Szynoalda w hrabstwie Tarnowskim sytuowanego przez tegoż JP. Brodzkiego w mieyscowey i w tymże czasie w Tabelli kraiowey na tymże hrabstwie prezentowaney, a zaraz w rok wraz z prowizyą z tegoż skarbu wypłaconey o extabulacyą czyn przedsięwziął. A zatym pomieniony JP. Jozef Brodzki lub iego sukcefsorowie o zgłoszenie się do W. Radzikowskiego w hrabstwie Tarnoskim kommifsarza zapraszaią. Gdyż przeciwnie na iego lub ich koszt sądowe edykta przedsięwziąćby się musiał.